

NTM parantaa maidon pitoisuuksia

Anders Fogh (NAV/SEGES), Emma Carlén (NAV/Växa) ja Terhi Vahlsten (NAV/Faba)

Haluamme korkeampia maidon pitoisuuksia! Tämä oli selkeä ja yhteinen viesti suomalaisilta, ruotsalaisilta ja tanskalaisilta maidontuottajilta, kun NTM:n uudistusprosessi oli meneillään. Tästä johtuen yhdessä NTM-uudistuksen kanssa, uudistettiin myös tuotosindeksin painotus.

Tämän hetkinen maidon hinnoittelusysteemi Suomessa, Ruotsissa ja Tanskassa on hyvin samanlainen ja siinä on ainoastaan pieniä eroja. Näiden erojen odotetaan vähenevän tulevaisuudessa eli hinnoittelusysteemit lähenevät toisiaan entisestään. Suomalaisella Valiolla ja Arlalla Ruotsissa ja Tanskassa on yhteinen näkemys siitä, että tulevaisuudessa hinnoittelu tulee suosimaan korkeampia pitoisuuksia ja erityisesti rasvan hinta nousee suhteessa valkuaiseen. Näin ollen Pohjoismaissa on taloudellisesti järkevää jalostaa korkeampia maidon rasva- ja valkuaispitoisuuksia.

Vanhassa tuotosindeksissä oli positiiviset painot rasva- ja valkuaisuutoksella ja lievä negatiivinen paino maitotuotoksella. Valintaa tehtiin siis jo korkeampien pitoisuuksien suhteen. Koska on odotettavissa, että on taloudellisesti kannattavaa tuottaa maitoa korkeilla rasva- ja valkuaispitoisuuksilla, tuotosindeksin painoja on muutettu vastaamaan paremmin tulevaisuuden hinnoittelua. Taulukossa 1 on esitetty uudet ja vanhat tuotosindeksin painot.

Taulukko 1. Uuden ja vanhan tuotosindeksin painotukset.

	Punaiset rodut		Holstein		Jersey	
	Vanha	Uusi	Vanha	Uusi	Vanha	Uusi
Maito, kg	-0.20	-0.25	-0.20	-0.25	-0.30	-0.30
Rasva, kg	0.40	0.55	0.40	0.55	0.50	0.65
Valkuainen, kg	0.80	0.70	0.80	0.70	0.80	0.65

Uuden ja vanhan tuotosindeksin korrelaatiot ovat hyvin korkeita. Korrelaatiot ovat olleet 0.98 – 0.99 laskettuna vuosina 2015 – 2016 syntyneiltä genomiarvostelluilta sonneilta. Tämä aiheuttaa hyvin vähän muutoksia sonnien paremmuusjärjestykseen. Sen sijaan muutoksia tulee tuotosominaisuuksien perinnölliseen edistymiseen, sillä tulevaisuudessa on odotettavissa pitoisuuksien edistymisen nopeutuminen (Taulukko 2).

Taulukko 2. Tuotosominaisuuksien ja tuotosindeksin väliset korrelaatiot laskettuna vuosina 2015 – 2016 syntyneiltä genomiarvostelluilta sonneilta.

		Maito	Rasva	Valkuainen	Rasva-%	Valkuais-%
Holstein	Uusi tuotosindeksi	0.28	0.92	0.75	0.39	0.33
	Vanha tuotosindeksi	0.44	0.83	0.87	0.20	0.22
Punaiset rodut	Uusi tuotosindeksi	0.47	0.91	0.86	0.24	0.19
	Vanha tuotosindeksi	0.57	0.85	0.93	0.09	0.11
Jersey	Uusi tuotosindeksi	0.41	0.95	0.80	0.06	0.12
	Vanha tuotosindeksi	0.50	0.92	0.87	-0.05	0.04

Vaihtoehtoinen painokerrointen esitystapa

Tuotosindeksin painot on perinteisesti esitetty siten, että maito-, rasva- ja valkuaistuotoksella on ollut painokertoimet (Taulukko 1). Tuotosindeksin painot voidaan kuitenkin esittää toisellakin tapaa, jolloin lopputulos korrelaatioiden ja perinnöllisen edistymisen suhteen on täysin sama. Tuotosindeksin painojen vaihtoehtoisessa esitystavassa ei ole lainkaan painoa maitokiloilla, vaan se on korvattu rasva- ja valkuaispitoisuuksien painotuksella (Taulukko 3).

Taulukko 3. Tuotosindeksin painojen vaihtoehtoinen esitystapa.

	Punaiset rodut	Holstein	Jersey
	Uusi	Uusi	Uusi
Rasva, kg	0.40	0.40	0.50
Valkuainen, kg	0.55	0.55	0.50
Rasva-%	0.20	0.20	0.25
Valkuais-%	0.10	0.10	0.15